

1. Správní trestání a správní delikty

- správní právo a veřejná správa
- systematika správního práva
- právní odpovědnost - pojem, předpoklady, znaky, členění

Správní právo a veřejná správa

- Co je to „**veřejná správa**“ – lze popsat, nikoliv jednoznačně definovat a vymežit („*člověk chce stále od správy tím více a více, čím méně a méně o ní ví a rozumí jí*“)
- **Negativní definice** (vymezení) veřejné správy (odčítací metoda)
- **Správa** – záměrná činnost směřující k určitému cíli
- Správa **soukromá** – soukromé subjekty, soukromý zájem, soukromé cíle a úkoly, soukromé záležitosti, soukromoprávní prostředky, vše je dovoleno, co není zakázáno
- **Správa veřejná** – veřejnoprávní subjekty, povinnost, veřejné cíle a úkoly, veřejnoprávní prostředky, veřejný zájem, veřejné záležitosti (veřejné úkoly), povoleno je to, co zákon stanoví

Právní prostředí veřejné správy

- Správní právo – soubor právních norem, který upravuje **organizaci a činnost veřejné správy**
- Předmětem úpravy správního práva je **veřejná správa**
- Umožňuje **výkon** veřejné správy a současně představuje i **ochranný** prvek

Systematika správního práva

- **SP organizační** („KDO“) – organizace, postavení, pravomoc a působnost
- **SP hmotné** („CO“) – normy upravující P+Po, úprava jednotlivých oblastí a úseků veřejné správy (ztotožňováno se zvláštní částí)
- **SP procesní** („JAK“) – úprava procesních postupů ve veřejné správě, někdy zaměňováno se správním řízením
- **SP trestní** – stanovuje následky za porušení právních norem, správně právní odpovědnost, **oprávnění veřejné správy trestat**

Právní odpovědnost

- *Uplatnění nepříznivých právních následků vůči porušiteli právní povinnosti*
1. **Primární právní povinnost** – zákaz či příkaz (stanovená rychlost 50 km/h)
 2. **Porušení právní povinnosti** – jednáním či opomenutím,
DELIKT/PROTIPRÁVNOST
 3. **Sekundární sankční povinnost** -
ODPOVĚDNOST

Právní odpovědnost

- **Aktivní koncepce odpovědnosti**
(perspektivní) – s existencí primární právní povinnosti
- **Pasivní koncepce odpovědnosti**
(retrospektivní) – v důsledku porušení primární právní povinnosti, vznik (nového) **sekundárního sankčního právního vztahu** (obsahem je mj. právo uložit sankci a povinnost ji strpět a vykonat)

Právní odpovědnost

- **Funkce právní odpovědnosti:** reparační, satisfakční, retributivní, represivní, preventivní, výchovná, signalizační
- Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č.j. 10 Ca 250/2003 - 48, publikovaný pod č. 560/2005 Sb. NSS
*„preventivní úloha postihu nespočívá jen v účinku vůči žalobci. Postih musí mít sílu odradit od nezákonného postupu i jiné nositele stejných zákonných povinností; tento účinek pak může vyvolat jen postih odpovídající významu chráněného zájmu, včas a věcně správně vyvozený. Jde-li o finanční postih, musí být **znatelný** v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně tak musí v sobě obsahovat i **represivní složku**. V opačném případě by totiž postih delikventa smysl postrádal“.*

Právní odpovědnost - předpoklady

OBJEKT – chráněný zájem, hodnota

OBJEKTIVNÍ STRÁNKA – jednání, škodlivý následek, příčinná souvislost, někdy postačí **existence nežádoucího stavu**

SUBJEKT – pachatel, deliktní způsobilost, FO a PO, přeměny, **objednatel a zhotovitel deliktu** („*kdo držel pilu*“)

SUBJEKTIVNÍ STRÁNKA – zavinění, fakultativní složka

Právní odpovědnost

Objektivní odpovědnost: za protiprávní stav/jednání, někdy je pouze za výsledek, **nerozhoduje zavinění**, není přítomna subjektivní stránka, uplatňuje se u odpovědnosti **právnických osob a podnikatelů**

Objektivní odpovědnost absolutní: nelze se jí zprostit (např. zák. č. 82/1998 Sb.)

Liberační důvody: umožňují **zprostit se objektivní odpovědnosti** („*pachatel vynaložil veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě vyžadovat*“) – není odpovědnost x **exkulpace** (vyvinění se, uplatňuje se u subjektivní odpovědnosti)

x **Upuštění/snížení sankce** – je odpovědnost, ale následky minimalizovány či zcela odstraněny

Právní odpovědnost

- Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2007, č.j. 4 As 28/2006 - 65, publikovaného pod č. 1658/2008 Sb. NSS „**objektivní odpovědnost** právnické osoby za správní delikt *neznamená, že není nutné prokazovat splnění zákonných znaků skutkové podstaty správního deliktu. Je-li znakem skutkové podstaty správního deliktu objektivní stránka spočívající v „příkázání“ nebo „dovolení“ zákonem sankcionovaného jednání (zde: příkázání nebo dovození použití vozidla v provozu na pozemních komunikacích, které nesplňuje podmínky stanovené zvláštním předpisem), je třeba pro uznání odpovědnosti za správní delikt takové jednání prokázat.*“

Právní odpovědnost

Subjektivní odpovědnost: odpovědnost za **zavinění** (vnitřní psychický stav jednajícího subjektu k jednání a jeho následku), zkoumá se u **fyzických osob**

§ 5 zákona o přestupcích - definice

1. Úmysl – přímý a nepřímý

2. Nedbalost – vědomá a nevědomá

(přestupky jsou založeny na nedbalosti, úmysl je výjimečný), **konkrétní forma zavinění má vliv na druh a výměru**